

Referat fra Nyere Tids Netværks årsmøde, Kvindemuseet:

27. september 2018

Tema: Hvordan lige med dokumentation i forbindelse med indsamling af nyeste tid?

Kl. 10.50: **Orientering fra Kulturhistorisk udvalg** ved Broder Berg, form. Kulturhistorisk Udvalg /Diskussion
Afsæt i eget museum, udfordringen ved at være en samlingskommune, at finde en fælles samlingsstrategi.
Indledte med at præsentere Kulturhistorisk udvalg.

Diverse links:

<https://slks.dk/om-slots-og-kulturstyrelsen/organisation/raad-naevn-og-udvalg/museumsudvalg/>

Puljerne er blevet voldsomt reduceret, i maj '18 vidste man ikke om der var puljemidler.

Puljer til samling og forskeropgradering. Beløbet er pt 7-8 millioner, hvor styrelsen har anvendt en del af disse til egne projekter, bl.a. nationale skoletjeneste.

Præsenterede medlemmerne. Valgt 13-17, forlænget til ultimo 19, pga. af debatten om statstilskud.
Forskellige fagligheder til stede i udvalget.

Statstilskudsdebatten er stadig ulden, hvad det ender med vides ikke.

8. oktober, puljemøde om behandling af ansøgninger, skulle have talt om statstilskuddet, men udskudt.

Forventer at der kommer noget i oktober/november.

Udvalget påtænker at tage del i debatten om, hvad det er for et museumslandskab, der kommer ud af de forventede udmeldinger om fremtidige statstilskud.

Puljer, med ansøgningsfrist:

Samlingsvaretagelse, frist 12/9 (ca. 5,2 mio.)

Opkvalificering af forskerkompetencer, ansøgningsfrist 12/9 (ca. 1,4 mio.)

Især samlingsvaretagelse skriger på midler og har gjort det i årevis.

Puljer med løbende frist:

Erhvervelser (om det er andet end til indkøb af kunst, står til test.)

Styrke og professionalisering af ledelse

International erfaringsudveksling.

Puljerne defineres af styrelsen, udvalget rådgiver kun.

Sp: hvordan er samarbejdet med Styrelsen?

Svar: det er udmærket.

Udvalget presser på for at få et nyere tids udvalg, på samme måde som arkæologernes arbejdsgruppe.
Stærkt behov, at nyere tid får samme vægt.

Opgaver 2013-18:

Høringsvar – forslag til centrale forskningstemaer,

- Stille licenser til elektroniske tidsskrifter til rådighed for museerne,
- Input til det strategiske panel: bl.a. kap. 8,
- Foreslået medlem til Det særlige Bygningssyn, der er pres på fredningerne, med mange affredninger. Dybt problematisk at tidligere fredninger er noget man bare kan omgøre. Nu tre personer fra museumsverdenen. (Mette Slynborg, Sydvestjyske Museer er just udpeget, desuden Jens Toftgaard, Odense Bys Museer og Ulla Kjær, Nationalmuseet).
- Sidder med i referencegruppe, udvikle og kvalificere den nationale brugerundersøgelse.

- Arbejdsgruppe for Center for tværkulturelle og regionale studier.
- Faglige paneler til vurderinger af videnskabelige medarbejdere på museerne, der ønsker forskerbedømmelse.

Desuden: Evalueret de årlige ansøgningsrunder, kommet med bemærkninger til puljeformuleringer.

Temaer, der drøftes:

Planopgaver, kulturmiljøer og kapitel 8

Det særlige Bygningssyn

Søgt at skabe kontakt til den Arkæologiske Arbejdsgruppe, underudvalg under kulturhistorisk udvalg. Sikre fælles fodslag.

SARA – drøftet og kommet med forslag til justeringer.

På Kulturstyrelsens hjemmeside: Referater fra møder.

Ikke stor mødeaktivitet. <https://slks.dk/om-slots-og-kulturstyrelsen/organisation/raad-naevn-og-udvalg/museumsudvalg/referater/>

Aktuelt:

Puljeudmøntning.

Kapitel 8: Fortsætter dialogen og opfordringen til at sætte fokus på dette arbejdes vilkår.

Spørgeskemaundersøgelse i tilknytning her til?

Rådgivningsstrukturen – seminarer for planlæggere og museumsfolk.

Sp: Holdning til kapitel 8:

Svar: Udvalget har holdning ud fra egen praksis. Hvad registrerer vi efter? Hvor skal ressourcerne komme fra? Nøglen ligger i samarbejdet med kommunerne, planlæggerne.

Styrelsen er under voldsomt pres med arkæologien. Nyere tid forsømmes.

Kl. 11.15 Sidste nyt fra **Netværk for nyere tids faste kulturarv**. Ved Ingrid Vatne

Arbejdsgruppe på fire, der skiftevis går på barsel, driver netværket. 😊

Husk at tilmelde jer netværket på ODM's hjemmeside, så bliver I orienteret.

<http://www.dkmuseer.dk/content/netv%C3%A6rk-for-nyere-tids-fysiske-kulturarv>

Her ligger også referater og PP.

29/1 2018: netværksmøde om samarbejdsmodeller. Afholdt i Odense.

Oplæg ved Mette Slynborg, Sydvestjyske Museer: Det tværfaglige samarbejde, der vil sikre den holdbare kulturarvsbevaring.

Politikerne skal også med på ideen.

Udvikle et fælles sprog, hvordan kan man få det kulturhistoriske perspektiv ind i al værdisnakken, der er fokuseret på arkitektur og sigtelinjer, og ikke de kulturhistoriske fortællinger.

Udfordringen: Kapitel 8 er ikke lighed for loven, for vilkårene er meget ulige på de enkelte museer.

Samarbejdsmodeller: Glud Museum: Mødes hver tredje måned med kommunen. Vigtigt at formidle til ikke bare skolebørn, også politikere og embedsmænd. Personafhængigt arbejde.

Eksempel på Samarbejde museerne imellem – formidling af kulturarv til ungdomsuddannelserne.

Camilla Frellsen, **Kroppedal: 14 kommuner, hvad giver det af udfordringer**.

Nanna Urbrandt, **Landsforeningen for bygge- og landskabskultur – kan rejse fredningssager**.

Anne-Line Møller Sutcliffe, projektleder for kapitel 8, **Slots- og Kulturstyrelsen**. Lavede workshop omkring styrker og svagheder i samarbejdet med planmyndigheder.

Torkil: Udpege væsentlige strukturer, på nationalt niveau. Har I et sprog, der kan italesætte det? Et eksempel er Tove Ditlevsens baggård, her var Ditlevsen udslagsgivende for at det lykkedes.
Svar: Ikke overordnet, lokalt: Fast møde med kommunen, for at tale samme sprog efterhånden.

Marie Bach: Eksempel på godt samarbejde med kommunen resulterede i at det blev indføjet i planarbejdet: Kigge på kulturarvsperspektiver, på lige fod med miljø.

Broder: Mangler den store database over nyere tids faste kulturarv, som fx parcelhuse, baggårde, velfærdsstatens bygninger.

Ingrid: Arkitektskolen – laver en screening pt. Men det er alene arkitekter, der er på arbejdet.
Broder: Scoring kunne have set anderledes ud.

Lola: Hvordan får vi en faglighed, der er mindst lige så stærk som arkitekternes?

Satser på næste møde bliver i slutningen af januar 2019.

Gode ideer – skriv til iv@museumvestfyn.dk

OPFORDRING: Næste møde, tag din sagsbehandler med.

Kl. 11.35: **Udskillelseskriterier, proveniens og køb af ting til museet samlinger.** ved Torkil Adersen
Proveniens eller mangel på samme er ofte et kriterie for bevaring eller kassation af genstande. Men hvad betyder proveniens?

David måtte desværre melde afbud. Torkil tog over:

David har skrevet speciale om genstandsindsamling og håndtering af genstande. Konkluderer:

Proveniensbegrebet aktualiseres op i 1980'erne, hvor der bliver pladsmangel i magasinere.

Men det er et **elastisk begreb**, som afhænger museet, situationen.

Med de gamle museumsfolk, så forsvinder meget viden, for der er ofte ikke skrevet ned i forbindelse med samlingsagerne. Hvorfor der er samlet ind, meget vigtig viden for eftertidens museumsfolk.

Forskellige indgange til proveniens:

Det kan være den personlige brugshistorie

Det kan være teknologisk nybrud

Den lokale tilknytning

Historien om gravko: Et dansk industriprodukt, hydraulik, bygget i Helsingør. Så er den gul.

Hvad gør man, når man ikke kan skaffe konkrete genstande?

Eksempel – bestemte biler.

Venter man på at få tilbudt **hønehuseksemplar**, der kræver massiv renovering?

Eller går man efter et fornuftigt køb, når der viser sig?

Hvad er proveniens, når købt?

Hvad definerer vi som god proveniens?

Er statistikker, kilder nok – eller skal man have den personlige historie?

Hvad gør I?

Marie Bach: Jeres opgave er **national**, så derfor køb. Underordnet er den lokale personfortælling.

Som **lokalmuseum**, så kan vi ikke. Kommunegrænsen styrer her.

Enighed: Husker i registrering, hvorfor man har hjemtaget.

Anden kommentar: Proveniens er meget vigtig, så vigtigt at knytte flere relevante perspektiver til.

Interviewundersøgelser, der kan knytte fortællinger til, god ide.

Hvad er erfaringen:

Energimuseet – PH-lamper, Erhvervspuljen sagde nej (Ikke et kunstværk!). Vi manglede dem i samlingen.

Christian: Tidligt pornografisk materiale. Viste sig at være konfiskeret materiale. Kom i avisen: Politiets ejendom, der tog det retur.

Mosedede Fort: Fik del penge til indkøb, da militærhistorie er et samlerområde. Købte genstande, er sat i udstillingssamling, men det genovervejes.

Greve Museum: Når der kommer genstande med en god historie, så hjemtag historien, men sig evt. nej tak til genstanden.

Kl. 12.00: Se **Køn redelighed/Gender Blender**. Optakt ved Julie Rokkjær Birch, Kvindemuseet om valget af genstande.

Baggrundshistorie:

1984: Starter Kvindemuseet. Indsamle det immaterielle. Har en kæmpe lydsamling, med interviews fra de skjulte fortællinger.

Har haft fokus på de skamfulde genstande.

Er et kvindemuseum, men det er i virkeligheden relationen mellem kønnene, der altid har været i fokus.

2016: Skiftede fokus – kønnets betydning i samfundet.

Om udstillingen:

Fysisk tidslinje – tematiske emner.

Køn og arv. Både som konstruktion og arv. Egne barndoms minder

Wunderkammer: Kønnenes ting.

Dynamisk -

Indsamlingsevents: Se huset, men du kan kun deltage, hvis du har en kønnet ting med. Ikke nødvendigvis aflevere, men du skal have ting med.

Vil være **førende dialogskaber om kønnenes betydning.**

Indkøber genstande, fordi de har skiftet fokusområde.

Eksempel: BIC kuglepen "Special made for her"..... Anledning til at åbne debat om køn.

Sp: Herbert med kjolen – er der etiske overvejelser omkring at udstille ham?

Svar: Et statsanerkendt museum er med til at normalisere, så derfor skal vi turde se normkritisk på samfundsstrukturer.

Den sværeste øvelse: Hvordan undgår vi reproduktion af eksisterende normer.

Sp: Arbejdsmuseet er partiløst, men hvordan undgår vi at være politiske.

Svar: Vi er megapolitiske, vil gerne snakke og lytte til andres holdninger. Lave rav i den....

Vi sætter dagsordner, og får da negativ feedback, men en del af det.

SP: Nyt ansvarsområde, hvad med navnet.

Svar: Identiteten er knyttet til navnet, men skifter måske engang.

Stærkt brand – kvindemuseet.

SP: hvordan skelner I mellem museet og egen stemme?

Svar: Kernen er vi enige om, men der er plads til holdninger.

Bodil: Nogen gange tænker vi os rigtig godt om.

Julie: **Med afsæt i den kulturhistorien, så er det altid muligt at udtale sig.**

Rygdækning i kulturhistorien er essentiel. Og det er faktisk **vores opgave, at perspektivere gennem den,** synes jeg.

Det gør vi:

Indsamler: Hvor skal vi lægge vores fokusområder.

Indsamlingsevents, med fokus på maskulinitet. MENS ONLY.

Mobilmuseum – pop up...

Marcher – Equality march, fornylig

Deltager i debatten.

Frokost

Kl. 13.30: **Levende Virksomheder** ved Sissel Fossat, Odense Bys Museer

Sissel kombinerer i sit oplæg erfaringer fra et gennemført indsamlings- og dokumentationsprojekt af TV-2 og et igangværende projekt omkring robotklyngen i Odense. **Hvordan arbejder man med virksomheder, der stadig lever i bedste velgående?**

Levende virksomheder

TV2 – en større virksomhed.

120 robotvirksomheder i Odense

Afsæt en forskningsdel – vidensbaseret og problemorienteret indsamling.

Problemformulering:

TV2 i provinsen, hvorfor? Og hvordan håndteres?

Skænderiet: "Et hav til forskel". (Storebælt)

Nødvendigheden – at få flyttet arbejdspladser, og andre menneskers stemmer i TV.

Spændingsfelter til indsamlingen:

Sikre at belyse flere fortællinger.

Fint med underbygget dokument omkring indsamlingsinteresser – for at sikre at kunne sige nej.

TV2s vinkel:

En moderne provins

Nede fra

Almindelige mennesker

Hverdags-tv. Er jeg helt gak mor, etc.

Konsekvensjournalistik

Hvordan kan det omsættes til genstande?

Havde en forestilling om typer af genstande: TV-2 anvendte teleprompter, hvor DR er læste op (Men der findes ingen teleprompter)

Der er få genstande, for virkeligheden er:

Gemmer ikke meget fra produktionen – ud med containeren.

Svært at finde genstande.

Indsamlingen fortsætter: Beder dem holde øje.

Samle interviews som det primære

Fået repræsentative genstande – det TV2 selv har produceret.

Tour de France studier i bidder.

Vejret.

Samlet lidt fra regionerne. Midtvest – skal dele sol og vind lige i regionen.

Robotter på Museum – indsamlingsprojekt.

Del af større projekt: **Industrien i det 21. århundrede: Robotter, klynger og fortællinger.**

I samarbejde med Industrimuseet. Fondsstøttet: Velux.

Fokus på indsamling fra **levende virksomheder.**

Fokus på **udviklingsprocesser**, frem for slutproduktet.

Den bredere historie.

Skal anvendes i forskning og formidling (udstilling)

Behov:

repræsentere robot-klyngen,

hvordan afspejler det sig i byidentitet, egen forståelse.

Udstilling i Horsens, måske permanent

Odense: Klassisk udstilling.

Levende virksomheder:

Fordele:

Vælge fokus i indsamling, til en hvis grad udvælge selv.

Ulemper:

Genstande kan repræsentere værdi for virksomheden.

Plads er penge,

Tid er penge,

Patenter og forretningshemmeligheder. Åbne når patentet er taget. Men inden, meget hemmeligheder.

Fejltrinnene bliver herpet ud, men det er museets interesse, at vise processen.

Hvor/hvem indsamler vi fra.

Udvælge noget repræsentativt.

De tre store

Start ups, er vigtig del af klynge.

Forskellige grene af klyngen/virksomhedstyper.

Nogen med forhistorie i Lindø-værftet.

Automation – jern og metal,

Fødevarer: Robotter der kan pakke ind.

Velfærdsrobotter – megen hype omkring.

Offentlige aktører:

Robotfortællinger – findes klyngen i virkeligheden?

Organisationer, der brander klynger.

Messeaktivitet

Kontakten:

Opsøgte på messer, interesse, hvor er de gode historier, hvem har været gode til at bevare prototyper.

Interviewsamarbejde indledt her.

Rigtige ting:

Genstandene skal kunne formidler flere aspekter: tid, proces og udvikling.

Fokus på fødevarerprocesser: Tomatplukkerobot, videomateriale til.

Prototyper

Mir robotten i lego.

Spørgsmål: Hvad er det robotter kan, som mennesker ikke kan.
Mennesker er gode til at plukke tomater,....

Legerobotter og robotter til børn.

Prototyper er gemt.

Identifikation – kan bedst lide dem, når vi kan relatere til dem. (Et ansigt på)

Fortællinger om robotbyen:

Bybranding

Robotter til børn

Goldrush, helte og enhjørning

Industri 4.0 + 5.0 (Esben Østergaard fra UR)

Forestillinger om fremtiden – vi har fået den nye industri.

Genstande:

Kommunal branding. We are robot heroes.

SP: Overvejelser – skal robotterne stadig kunne bruges?

Svar: Fået lov til at tage hjem, uden at registrere. Delt op: Rekvisitter og genstande.

Mister de værdi, når de ikke kører længere?

Ja, men vigtigere, at man har genstande.

Eksempel fra Tange Elmuseum: Industrirobot, der kan spilles med. Reparationer er i 10.000 krs. klassen, hvergang.

Torkil: Robotter, der ikke kan gøre noget er dødkedelige.

Der skal være lidt aktion – mekanikken er uopslidelig, det er elektronikken, der er svag.

Mange industriting er svære .

Spørgsmål: Universal Robot er på udenlandske hænder, hvad betyder det for samarbejdet?

Sv: Giver udfordringer, udviklingsafdeling er lukket land, og det er jo der processen er.

Marie Bach:

Hvad gør I af etiske overvejelser for ikke at blive reklamesøjle for firmaer?

SV: Det er os, der har valgt fokus, så det er ikke problemet. Men det kommunale brandingsperspektiv, det skal man passe lidt på. Hvordan undgår man at blive kommunens reklamesøjle?

Kommentar: Hvordan undgår man at reproducere kønsstereotyper, og bystereotyper.....

Kl. 14.15 Immateriel kulturarv på museum: Hvorfor, hvordan og hvad? ved Christian Hviid Mortensen, Mediemuseet

Christian har i en årrække arbejdet med immateriel kulturarv, da mediekulturarv udgøres af både teknologi, tekst og kontekst. Derfor er en rigid arbejdsdeling, hvor biblioteker/arkiver bevarer det immaterielle medieindhold, mens museer bevarer den materielle teknologi, utilstrækkelig, da samspillet mellem dem går tabt.

Afsæt: Sineks ”gyldne cirkel” TEDx talk.

Mere om Simon Sinek: <https://startwithwhy.com/>
Hvorfor skal vi som museum også samle immaterielt ind?

Mediemuseet:

Afsæt: Mediekulturarv

Bredt kulturhistorisk museum for medier

1. Det traditionelle materielle museale genstandsbegreb har uheldige konsekvenser.
2. Livet er i stigende grad immaterielt.

Mediebrug sætter sig få materielle spor.

Genstandens form og design tager fokus – det bliver en designoplevelse, men hvad er funktionen?
Den globale landsby. Telegrafene var første gang vi blev bundet sammen som i en landsby.

Medialisering: vi lever i en medialiseret verden.

For at få taletid, så skal vi tilpasse mediernes formater.

Hvordan påvirker de abstrakte ideer den teknologiske virkelighed?

Teknologihistorie – det har vi styr på.

Idehistorie ligger i bibliotekerne

Mentalitetshistorien, hvor ligger den?

Burde hænge sammen....

Mediekulturarv – der kommer et tekstniveau ind.

Medieindhold og medieindhold er genstande

Månelandingen: Et autentisk genstand og klip ved siden af.

I Christians perspektiv: Medieklip er det vigtigste, for det sad millioner at så på samme tid.

Den kuratoriske talehandling gør forskellen.

Sidestilling af immaterielle og materielle genstande:

Levende billeder ofte ikke ligeværdige med fysiske genstande.

Medier er både teknologi, tekst og kontekst.

Eksempel:

Lydgenstande i praksis: Det man hører er man selv.

Udstillingen – **lyden var genstanden.**

Lyttesituationer, det var centrale.

Ting kan være svære at adskille...

Det kgl. Bibliotek indsamler dansk spilkultur.

Det vigtige taktile element er fjernet. For man gemmer ikke maskinerne.

Hvad så med det museale genstandsbegreb?

Traditioner, håndværket – ikke værktøjet.

Bliver det så kun dokumentation.

Unesco: dokumentarisk kulturarv – meget arkivalsk.

Kulturarv: det er det, der er omkring genstanden – ikke genstanden selv.

Hvad med digitalt fødte genstande?

Thornings selfie.

Tweet er en levende genstand. Hvornår skal den tages hjem?

SP: Fremadrettet – bliver der ikke et indsamlingsproblem, fordi i stigende grad gemmes på private platforme.

SV: Jo det stiller nye krav indsamling og bevaring.

Kommentar: Formidling af hvad apparater gør, det halter.

Står som tomme hylstre til medieret indhold.

Konflikten: Genstandsbevaring og formidlingssituationer, clasher konstant.

Kommentar: Sværere og sværere at indsamle den immaterielle kulturarv.

men samme problematik som at indsamle, bevare og formidle gammelt håndværk – håndværkerne på Håndværkergården i Randers, de forsvinder jo efterhånden. Hvordan holder man det i live?

Kommentar: Verdens ældste tatovør på Nyhavn. Hvad kan vi gøre ved, at han skal ryddes, for at give plads til en større restaurant?

Kan man frede en tatovør? Bygninger kan fredes, men hvad med handlinger i rummet?

Som institution, hvad kan man gøre?

Københavns museum har indsamlet viden gennem interviews og film – Men redder ikke et erhverv.

Problematikken er den samme, som da man indsamlede viden om gamle håndværk på Nationalmuseet.

Kommentar: Huske at skrive hvad tingene er til, så vi sikrer, at vores kollegaer i fremtiden kan forstå hvad det er vi ser. Opdatering af proveniensbegrebet, brugshåndværk.

Kommentar: Tiden er med os – tingene bliver hurtigt "gamle" at se på.

Bil-GPS er allerede antik at se på.

Diskussion om at medieholdet er nødvendigt, for at forstå de gamle genstande.

Husker vi at indsamle lyd? Det ligger ikke obligatorisk i vores formålsparagraf.

Kl. 15.45: Valg af nye koordinatore, forslag til emner næste år og farvel

Nye koordinatore:

Torkil Adersen, Teknisk Museum, ta@tekniskmuseum.dk

Alexandra A. Damgaard, Museum Lolland-Falster, ada@museumlollandfalster.dk

Troels Land Christiansen, Det Grønne Museum, tlc@dgmuseum.dk

Forslag:

Tag fat i intro i år. Der er masser af stof i den stadigvæk.

Andre gode ideer, så skriv til koordinatorene.

3. oktober 2018
Annken Appel Laursen